

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/233/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7118203361
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Galdunová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7118203361.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Galdunovej a sudkýň JUDr. Zuzany Stolárovej a JUDr. Viktórie Midovej v spore žalobcov: 1/ R. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom v K., V. XXX/XX, 2/ Z. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom tamtiež, 3/ M. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom tamtiež, všetci právne zastúpení JUDr. Matúšom Hribom, advokátom, so sídlom v Bardejove, Na hradbách 5, proti žalovanému: ČSOB stavebná sporiteľňa, a.s., Žižkova 11, Bratislava, IČO: 35 799 200, zast. AK NOVIKMEC s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Vranov nad Topľou, Rázusova 125, o určenie vyhlásenia okamžitej splatnosti úveru žalovaným za neplatné, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a o určenie zmluvy za bezúročnú a bezpoplatkovú, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 21. februára 2019 sp. zn. 38Csp/65/2018

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok Okresného súdu Košice I zo dňa 21. februára 2019 č.k. 38Csp/65/2018- 103 vo výroku I. a vo výroku III.

Mení rozsudok Okresného súdu Košice I zo dňa 21. februára 2019 č.k. 38Csp/65/2018- 103 vo výroku II. tak, že žalobu v tejto časti zamietá.

Zrušuje rozsudok Okresného súdu Košice I zo dňa 21. februára 2019 č.k. 38Csp/65/2018- 103 vo výroku IV., vo výroku V. a vo výroku VI. a v zrušenom rozsahu v r a c i a vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice I (ďalej len súd prvej inštancie alebo len súd) rozsudkom zo dňa 21. februára 2019 č.k. 38Csp/65/2018-103 rozhodol tak, že:

I. Určil, že zmluvná podmienka uvedená v článku VI. ods. 5 Úverových podmienok pre fyzické osoby ČSOB Stavebnej sporiteľne zo dňa 15.12.2008, aplikovaná v Zmluve o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere č.24731414/644688904 zo dňa 25.3.2011 v znení: „Veriteľ je oprávnený z mesačnej úverovej splátky uspokojiť svoje pohľadávky v nasledujúcom poradí: úroky z omeškania, dlh po lehote splatnosti (úroky, istina a poplatky) a dlh do lehoty splatnosti (úroky, istina a poplatky)“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

II. Určil, že zmluvná podmienka uvedená v článku VII. bode 1 v Zmluve o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere č.24731414/644688904 zo dňa 25.3.2011 v znení: „Za spracovanie a schválenie úverového prípadu účtuje veriteľ dlžníkovi poplatok vo výške 699 EUR (slovom:šestodevät'desiatdeväť eur) Sadzobníkom poplatkov a odmien za poskytnuté služby veriteľa, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť tejto zmluvy. Dlžník súhlasí s inkasom týchto poplatkov z úverového účtu. V súlade so súhlasom dlžníka bude veriteľ sumu vo výške poplatkov inkasovať pri prvom čerpaní úveru zo sumy úverových prostriedkov bezhotovostne poukazovaných z úverového účtu“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. Vyslovil neplatnosť Mandátnej zmluvy, ktorá je zaradená do časti 2 Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam uzavretej medzi žalobcami 1/ a 2/ a žalovaným dňa 25.3.2011.

IV. Určil, že vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru vykonané žalovaným listom zo dňa 3.10.2017, týkajúce sa Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere uzavretej medzi žalobcami 1/ a 2/ a žalovaným dňa 25.3.2011 je neplatné.

V. Určil, že úver poskytnutý na základe Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 25.3.2011 uzavretej medzi žalobcami 1/ a 2/ a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov.

VI. Žalobcom 1/, 2/ a 3/ priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré žalovaný zaplatí na účet právneho zástupcu žalobcov do 3 dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd rozhodne o výške tejto náhrady.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobcovia domáhali určenia, že vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru žalovaným zo dňa 3.10.2017 je neplatné. Ďalej sa domáhali určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere uzavretej medzi žalobcami a žalovaným, tiež zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a mandátnej zmluvy a určenia predmetnej zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere za bezúročnú a bez poplatkov.

3. Súd ustálil skutkový stav tak, že dňa 25.3.2011 uzavreli žalobcovia 1/ a 2/ na strane jednej a žalovaný na strane druhej Zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, s tým, že ako zabezpečovací prostriedok k plneniu záväzkov z nej má slúžiť Zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a Mandátna zmluva z 25.3.2011 uzatvorená medzi žalovaným ako záložným veriteľom a žalobcom 2/ a žalobcom 3/ ako záložcami. Zmluvou o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere sa žalovaný zaviazal poskytnúť žalobcom 1/ a 2/ mimoriadny medziúver vo výške 98.000 EUR. Úroková sadzba mimoriadneho medziúveru bola 3,70 % ročne odo dňa uzatvorenia predmetnej zmluvy po dobu prvých 12 mesiacov, resp. do doby pridelenia cieľovej sumy s tým, že po uplynutí uvedenej doby bude úroková sadzba stanovená v súlade s úrokovou sadzbou vyhlásenou veriteľom pre mimoriadny medziúver platnou v čase vykonania zmeny. Úrok z omeškania bol o 5 % ročne vyšší ako úrokové sadzby uvedené vyššie. Úroková sadzba stavebného úveru bola 4,99 % ročne. V zmysle čl. IV. bod 1 Zmluvy od mesiaca nasledujúceho po uzatvorení tejto zmluvy do nasporenia 40 % z cieľovej sumy sa dlžník zaviazal mesačne poukazovať vklady v sume 309,97 EUR (0,16 % z cieľovej sumy) s tým, že ak je dlžník v omeškaní s mesačnými vkladmi na účet stavebného sporenia po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, veriteľ má právo od tejto zmluvy odstúpiť alebo ju vypovedať a požadovať okamžité splatenie mimoriadneho medziúveru. V zmysle čl. IV. bod 2 Zmluvy od mesiaca nasledujúceho po prvom čerpaní mimoriadneho medziúveru po dobu 12 mesiacov od uzatvorenia tejto zmluvy sa dlžník zaviazal splácať úroky z mimoriadneho medziúveru v pravidelných mesačných splátkach vo výške 308,03 EUR. Od mesiaca nasledujúceho po uplynutí 12 mesiacov od uzatvorenia tejto zmluvy do pridelenia cieľovej sumy sa dlžník zaviazal splácať úroky z mimoriadneho medziúveru v pravidelných mesačných splátkach, ktorej výška bude vypočítaná v súlade s podmienkami pre poskytovanie medziúverov a stavebných úverov pre fyzické osoby- obyvateľov, platnými v čase vykonania zmeny úrokovej sadzby. Mimoriadny medziúver bude splatený ku dňu pridelenia cieľovej sumy. V zmysle čl. IV. bod 3 Zmluvy od mesiaca nasledujúceho po pridelení cieľovej sumy do úplného splatenia stavebného úveru vrátane príslušenstva sa dlžník zaviazal splácať stavebný úver v pravidelných mesačných splátkach vo výške 618 EUR.

4. Ďalej ustálil skutkový stav tak, že podľa Čl. VI. ods. 5 Úverových podmienok pre fyzické osoby, veriteľ je oprávnený z mesačnej úverovej splátky uspokojiť svoje pohľadávky v nasledujúcom poradí: úroky z omeškania, dlh po lehote splatnosti (úroky, istina a poplatky) a dlh do lehoty splatnosti (úroky, istina a poplatky).

5. V zmysle čl. VI. Zmluvy mimoriadny medziúver a stavebný úver bude zabezpečený Zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a v zmysle čl. VII. bod 1 Zmluvy za spracovanie a schválenie úverového prípadu účtuje veriteľ dlžníkovi poplatok vo výške 699 EUR, pričom veriteľ bude túto sumu inkasovať pri prvom čerpaní úveru zo sumy úverových prostriedkov bezhotovostne poukazovaných z úverového účtu.

6. Dňa 25.3.2011 žalobca 1/ a žalobca 2/ ako záložca a žalovaný ako záložný veriteľ uzavreli Zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXXX (ktorých všeobecná hodnota bola určená sumou 121.000 EUR) za účelom zabezpečenia pohľadávky záložného veriteľa vzniknutej zo Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, ktorej súčasťou bola Mandátna zmluva, ktorou

záložca ako mandant poveril a zároveň splnomocnil záložného veriteľa ako mandatára, aby na jeho účet za odplatu 0,033 EUR uskutočnil všetky úkony potrebné a nevyhnutné na výkon záložného práva podľa predmetnej zmluvy a aby v jeho mene urobil všetky právne úkony potrebné na prevod vlastníctva k predmetu záložného práva na tretiu osobu. V zmysle čl. IV bod 1 predmetnej zmluvy ak dlžník nebude riadne a včas splácať zabezpečenú pohľadávku záložného veriteľa, záložný veriteľ je oprávnený začať výkon záložného práva a uspokojiť svoju pohľadávku výťažkom z predaja predmetu záložného práva priamym predajom tretej osobe alebo vyhlásením obchodnej verejnej súťaže.

7. Výzvou zo dňa 5.9.2017 označenou ako „výzva pred vyhlásením okamžitej splatnosti úveru“ žalovaný vyzval na úhradu dlhu po lehote splatnosti ku dňu 5.9.2017 vo výške 1.869,48 EUR najneskôr do 30.9.2017 a súčasne upozornil žalobcu 1/, že je povinný uhradiť všetky ostatné dlžné sumy po lehote splatnosti v stanovenom termíne. Žalovaný zároveň upozornil žalobcu 1/, že v prípade nesplnenia si stanovenej povinnosti, zväží vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru a môže následne pristúpiť k realizácii záložného práva dobrovoľnou dražbou. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca 1/ v stanovenej lehote nevysporiadal vzniknuté nedoplatky na vkladoch stavebného sporenia a úverových splátkach, čím došlo k porušeniu dojednaných podmienok Zmluvy, žalovaný ako veriteľ pristúpil dňom 30.9.2017 k vyhláseniu okamžitej splatnosti celého zostatku úveru a listom zo dňa 3.10.2017 označením ako „Vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru“, vyzval žalobcu 1/ na jednorazové zaplatenie zostatku neuhradeného úveru v sume 92.829,17 EUR najneskôr do 31.10.2017.

8. Vec právne posúdil podľa čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, čl. 6 bod 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS, § 497 Obchodného zákonníka, § 2 ods. 1, 3, § 52 ods. 1, 2 a 3, § 52 ods. 4, § 52a ods. 1, 2, § 53 ods. 1 až 5, § 53 ods. 8, § 53b, § 53d, § 54 ods. 1, § 57 písm. a/, § 39, § 565, § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z., § 1 ods. 3, § 2 písm. a/, b/, d/, § 7 ods. 1, § 9 ods. 1, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.

9. Súd uviedol, že z obsahu spisu prejednávanej veci je zrejmé, že žalovaný pri uzatváraní zmluvy o medziúvere a stavebnom úvere vystupoval ako veriteľ, t.j. osoba, ktorá konala v rámci svojej podnikateľskej činnosti a žalobcovia vystupovali ako spotrebiteľia, t.j. osoby, ktoré nekonali v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Bolo nesporným, že strany sporu tak uzavreli spotrebiteľskú zmluvu (zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere), ktorá bola vyhotovená na formulári s obsahom a zmluvnými podmienkami vopred pripravenými, vrátane úverových zmluvných podmienok bez možnosti žalobcov meniť text a podmienky zmluvy. Súd mal za to, že pre posúdenie, či zmluva, ktorá nebola dojednaná individuálne, obsahuje dojednania, ktoré v rozpore s požiadavkou dobrej viery znamenajú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán na ujmu spotrebiteľa, je rozhodujúce, či strany v konkrétnom dojednaní sa odchýlili od dispozitívneho ustanovenia zákona, ktorým by sa inak spravoval ich zmluvný vzťah, a to výrazne v neprospech spotrebiteľa a či dodávateľ mohol rozumne očakávať, že by spotrebiteľ s takýmto dojednaním súhlasil v rámci individuálneho rokovania o obsahu zmluvy. To, že sa strany odchýlili od dispozitívnej právnej úpravy je vo všeobecnosti síce prípustné, v prípade spotrebiteľských zmlúv však dané dojednania musia obom stranám poskytovať rovnaké práva a pokiaľ im rovnaké práva neposkytujú, musí na takéto dojednanie existovať legitímny dôvod, a teda daná nevýhoda musí byť pre spotrebiteľa vyvážená zodpovedajúcou výhodou.

10. Poukázal na to, že v čl. I. bod 1 Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere je vymedzený predmet zmluvy, a to poskytnutie medziúveru vo výške 98.000 €, za ktorý má dlžník v deň poskytnutia úveru zaplatiť poplatok za spracovanie úveru vo výške 699 €. Poskytnutím úveru je odpísanie prostriedkov z účtu dodávateľa. Súd má za to, že skutočná výška úveru korešponduje so skutočne poskytnutou sumou úveru bez poplatku za uzavretie zmluvy, teda sumou 97.301 EUR. Zmluvu o úvere definuje ust. §497 Obchodného zákonníka. V tomto duchu je poskytovanie úveru za stavu, že si z neho ešte pred jeho poskytnutím dodávateľ zinkasuje nejakú jeho časť v rozpore s ratio legis právnej úpravy úveru. V skutočnosti teda žalovaný poskytol nižší úver, ako je uvedený v zmluve, a to o sumu rovnajúcu sa poplatku, pričom úroky sa počítali aj z neposkytnutých peňažných prostriedkov. Konštrukcia o poskytnutí úveru už jeho odpísaním z účtu veriteľa neospravedlní záver o neprijateľnosti zmluvnej podmienky, pretože naráža na nenaplnenie ekonomického využitia predmetu úverového právneho úkonu. Poplatok je neprijateľný z dôvodu jeho neurčitosti. Poplatok by mal korešpondovať s nejakým predmetom plnenia. Aj keby súd pripustil takýto vedľajší predmet plnenia (uzavretie zmluvy, napísanie, posúdenie bonity), za neprijateľnú zmluvnú podmienku je potrebné považovať poplatok za

vedľajšie plnenie, ktoré si spotrebiteľ neobjednal, a ktoré slúži výlučne v prospech dodávateľa. Okrem toho, pokiaľ žalovaný do celkovej výšky spotrebiteľského úveru zahrnul aj poplatok za poskytnutie pôžičky, ide o postup v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti veriteľa, ktorý mohol podstatne narušiť ekonomické správanie spotrebiteľa vo vzťahu k poskytovanej službe a toto konanie zákonodarca považuje za nekalú obchodnú praktiku a súčasne ju zakazuje. V zmysle ust. § 53 písm. t/ Občianskeho zákonníka plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Preto mal súd za to, že poplatok za spracovanie a schválenie úverového prípadu v sume 699 €, ktorý žalovaný inkasoval pri prvom čerpaní úveru zo sumy úverových prostriedkov bezhotovostne poukázaných z úverového účtu, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou vyvolávajúcou hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany (výrok II. rozsudku).

11. Ďalej súd uviedol, že pokiaľ ide o účtovanie splátky hradenej žalobcom 1/ zo strany žalovaného v zmysle čl. VI. ods. 5 úverových podmienok, v zmysle ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné, pričom toto ustanovenie bolo následne novelou - zákonom č. 102/2014 Z.z. precizované o tretiu vetu (s účinnosťou od 1.4.2015), v zmysle ktorej na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, pričom cieľom tejto novelizácie bolo len deklaratórne potvrdiť správnosť aj predtým platného výkladu, podľa ktorého mali normy Občianskeho zákonníka vždy výkladovú prednosť pred normami Obchodného zákonníka, a to práve podľa ustanovenia § 52 ods. 2 prvá veta. V zmysle ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka a vzhľadom na skutočnosť, že zmluva je zmluvou spotrebiteľskou v zmysle ust. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka a berúc do úvahy ust. § 52 ods. 2 a § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pre zúčtovanie splátky uhradenej dlžníkom (žalovaným 1/) zo strany veriteľa platí ust. § 565 Občianskeho zákonníka. Aplikácia ustanovenia § 506 Obchodného zákonníka je teda vylúčená. Navyše v tomto prípade žalovaný naformuloval podmienku zakladajúcu rozpor práv a povinností v neprospech spotrebiteľa, pričom došlo zároveň k porušeniu ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka keď uvedená zmluvná podmienka upravená spotrebiteľskou zmluvou sa odchyľila od zákona v neprospech spotrebiteľa, pričom takým konaním žalovaného ako veriteľa došlo k zhoršeniu zmluvného postavenia spotrebiteľa. Práve sankcie úplne dezorientujú spotrebiteľa vo vzťahu ku skutočnej výške dlhu a z neprehľadnej situácie ťaží žalovaný, ktorému nič nebráni určiť výšku dlhu a prikrčiť k postihu majetku žalobcov.

12. Takáto zmluvná podmienka sa dostáva do rozporu s § 121 ods. 3 v spojení s § 54 ods. 1 OZ, keďže toto pravidlo zakazuje nevýhodnejšie dojednanie oproti ustanoveniu Občianskeho zákonníka. Predmetný článok úverových podmienok stanovuje postup veriteľa pri uspokojovaní jeho pohľadávok, pokiaľ ide o poradie úhrad dlžníka realizovaných iba čiastočne. Žalobcovia nepopierajú, že porušili svoju povinnosť splácať poskytnutý úver riadne a včas (vo vzťahu k zosplatneniu celého zostatku úveru rozporujú neurčitosť tohto jednostranného vyhlásenia veriteľa), preto možno dôvodne predpokladať, že veriteľ v súvislosti so zosplatnením zostatku nesplateného úveru a následne s oznámením o začatí výkonu záložného práva, vyčíslil zostatok dlhu postupujúc podľa predmetnej úpravy úverových podmienok (článok VI. odsek 5). Vzhľadom na takéto právne zdôvodnenie, právna úprava ust. § 566 ods. 2 OZ je pre spotrebiteľa priaznivejšou úpravou v porovnaní s ust. § 330 ods. OBZ. Z ust. § 566 ods. 2 OZ vyplýva, že pokiaľ dlžník pri plnení dlhu neurčil, ktorú časť dlhu chce vyrovať, čiastočné plnenie sa podľa Občianskeho zákonníka započítava najprv na istinu a až následne na úroky; pod úrokmi má Občiansky zákonník na mysli len zmluvné úroky, nie aj úroky z omeškania, ktoré spolu s ostatným príslušenstvom zákon prehliada, a ktoré sa preto z toho dôvodu započítavajú až na treťom mieste (pozri tiež Občiansky zákonník, Veľký komentár, I. Fekete, 2 diel, strana 1659, poznámka súdu). Po odcitovaní dôvodovej správy v ustanovení § 566 ods. 2 OZ súd ustálil, že žalobcovia ako slabšia zmluvná strana iba pristúpili k úverovým podmienkam, vzťahujúcim sa k predmetnej zmluve, ktoré pripravil žalovaný ako veriteľ, nemali možnosť ich vyjednávať a ovplyvniť ich prípadný obsah, preto zmluvné podmienky podliehajú súdnemu prieskumu z pohľadu ich (ne) prijateľnosti. Znenie namietaného článku VI. odsek 5 úverových podmienok sa vzhľadom na úpravu ust. § 566 ods. 2 OZ javí súdu ako znenie znevýhodňujúceho dlžníka, ktoré nie je v jeho prospech, ale zvyhodňuje postavenie žalovaného, teda veriteľa. Možno teda uvažovať o neplatnosti predmetného dojednania z dôvodu jeho neprijateľnosti. Takýto záver následne odôvodňuje záver o tom, že žalovaný pristúpil k realizácii výkonu záložného práva

na základe nesprávneho výpočtu dlhu na zostatku z nesplateného úveru (realizovaného v neprospech dlžníka). Navyše obchodné podmienky neboli individuálne podpísané žalobcami, a teda sa nemohli stať súčasťou spotrebiteľskej zmluvy. Preto súd vo výroku I. rozsudku vyslovil neprijateľnosť zmluvnej podmienky uvedenej v článku VI. ods. 5 úverových podmienok pre fyzické osoby ČSOB stavebnej sporiteľne zo dňa 15.12.2008, ktorá bola aplikovaná v zmluve o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere.

13. Vo vzťahu k predmetnej mandátnej zmluve uviedol, že ide o súčasť zmluvy o zriadenie záložného práva uzavretú medzi žalobcami ako záložcami a žalovaným ako záložným veriteľom. Mal za to, že nie je preukázaný prejav vôle žalobcov pri podpise tejto zmluvy, nakoľko zmluva tvorí súčasť zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a je podpísaná ako celok na 7. strane dokumentu. Aj keď nie je vylúčené vykonať viacero právnych úkonov na jednej listine / dokumentu, je vylúčené hlavne v spotrebiteľskom práve, aby spotrebiteľ v tom istom dokumente podpísal viacero rôznych zmlúv s rôznymi právnymi následkami. Súd považoval za podstatné vysloviť neplatnosť takejto dohody z dôvodu nedostatku vôle žalobcov za účelom právnej istoty účastníkov právneho vzťahu. V predmetnej zmluve v článku VI. bod 2 zmluvné strany vylúčili platnosť ustanovení § 567, 569, 570, 574 a 575 Obchodného zákonníka a súčasne sa žalobcovia vzdali práva vypovedať predmetnú zmluvu počas trvania zabezpečenej pohľadávky, pričom uvedené ustanovenia Obchodného zákonníka sú ustanoveniami kogentnými a strany od nich sa odchyľili v neprospech spotrebiteľa. Ide o situáciu, kedy sa spotrebiteľ vopred vzdal svojho práva, čo je v tomto prípade neprípustné. Nakoľko súd zistil nedostatok vôle žalobcov ako mandatárov a navyše spotrebiteľov pri uzatváraní mandátnej zmluvy zo dňa 25.3.2011, pretože zmluva neobsahuje nielen označenie predmetu zmluvy, označenie zmluvných strán, ale hlavne prejav vôle mandatárov pod textom tejto zmluvy, to znamená zmluva nie je individuálne dohodnutá a podpísaná, ale je len súčasťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere, preto dospel k záveru, že mandátna zmluva je neplatná, čo vyslovil v III. výroku rozsudku. Nakoľko súd zistil neplatnosť celého právneho úkonu (zmluvy), nie je potrebné vyslovovať žalobcami žiadanú neprijateľnosť jej zmluvného ustanovenia.

14. Súd ďalej uviedol, že úroková sadzba mimoriadneho medziúveru bola zmluvnými stranami dojednaná vo výške 3,70 % ročne odo dňa uzatvorenia predmetnej zmluvy po dobu prvých 12 mesiacov, resp. do doby pridelenia cieľovej sumy s tým, že po uplynutí uvedenej doby bude úroková sadzba stanovená v súlade s úrokovou sadzbou vyhlásenou veriteľom pre mimoriadny medziúver platnou v čase vykonania zmeny. Úrok z omeškania bol o 5 % ročne vyšší ako úrokové sadzby uvedené vyššie, čo činí 8,70 % ročne. Úroková sadzba stavebného úveru bola 4,99 % ročne a úrok z omeškania o 3 % ročne vyššia ako úroková sadzba uvedená vyššie, čo činí 7,99 % ročne. Od 1. apríla 2004 nie je možné v neprospech spotrebiteľa platne dohodnúť ani úroky z omeškania vo vyššej sadzbe ako je sadzba stanovená podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. V tomto prípade má byť výška úrokov z omeškania o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, pričom dojednaná výška úrokov z omeškania pri stavebnom úvere ako aj úrokov z omeškania pri mimoriadnom medziúvere bola vyššia (7,99 % ročne a 8,70 % ročne). Takéto dojednanie je neplatné.

15. Súd tiež posúdením zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 25.3.2011 dospel k záveru, že zmluva neobsahuje obligatórne náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch a to dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, RPMN a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť a výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom. Obsahové náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere a tiež dôsledky ich nedodržania sú kogentné, teda strany sa od zákona nemôžu odchyliť.

16. Súd pri vyhodnotení záverov vykonaného dokazovania jednotlivo, ale tiež vo vzájomných súvislostiach posúdiac ich podľa citovaných zákonných ustanovení dospel k záveru, že vzhľadom na to, že posudzovaná zmluva neobsahuje podstatné náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, považuje sa v súlade s ust. § 11 ods. 1 tohto zákona poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov (V. výrok rozsudku).

17. Vo vzťahu k okamžitému zosplatneniu úveru zdôraznil, že keďže pohľadávka žalovaného s príslušenstvom bola na základe zmluvy o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok zabezpečená záložným právom k nehnuteľnostiam a žalobcovia neuhrádzali splátky úveru riadne a včas, žalovaný im listom zo dňa 3.10.2017 oznámil vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru a vyzval ich na úhradu celého dlhu v celkovej výške 92.829,17 €, pričom nešpecifikoval ako sa dostal k uvedenej sume; vzhľadom na čl. 6 ods. 5 Úverových podmienok, ktorý je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a tiež vzhľadom na skutočnosť, že medziúver a stavebný úver sú bezúročné a bez poplatkov, súd mal za to, že okamžité vyhlásenie splatnosti úveru je neplatné z dôvodu nesprávne uplatnenej výšky pohľadávky, a teda z dôvodu jej neurčitosti a rozporu s dobrými mravmi. Zdôraznil, že k okamžitému zosplatneniu úveru využitím práva veriteľa podľa § 565 OZ možno pristúpiť k zosplatneniu dlhu iba v prípade omeškania s jednotlivými splátkami pri existencii zákonnej alebo zmluvnej úpravy. V zmluvných podmienkach, ktoré sú súčasťou posudzovanej zmluvy je v článku VII. v bode 2 uvedené, že veriteľ je oprávnený od úverovej zmluvy odstúpiť a požadovať okamžité splatenie poskytnutého úveru v prípade, ak klient je v omeškaní s viac ako dvoma mesačnými splátkami úveru alebo jednou splátkou, počas obdobia dlhšie ako 3 mesiace. Časť 2. Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere s názvom Splácanie mimoriadneho medziúveru, ani časť 3 tejto zmluvy s názvom Splácanie stavebného úveru neobsahuje právo veriteľa na okamžité vyhlásenie splatnosti úveru. Preto súd považoval okamžité zosplatnenie úveru zo strany žalovaného za neplatné (IV. výrok rozsudku).

18. O trovách konania rozhodol podľa § 262 ods. 1, § 263 ods. 1 a § 255 ods. 1 a 2 CSP tak, že priznal žalobcom plnú náhradu trov konania.

19. Proti predmetnému rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný voči jeho všetkým výrokom, a to z odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP.

20. Vo vzťahu k výroku I. rozsudku uviedol, že ustanovenie, pokiaľ ide o zmluvnú podmienku vyjadrenú v čl. 6 ods. 5 Úverových podmienok, sa dostalo do rozporu so zákonom a osobitnou úpravou týkajúcou sa spotrebiteľa až v roku 2015 a tým sa stalo obsolentné, pričom žalovaný ho neuplatňoval voči žalobcom. Tiež mal za to, že sudca sa pri posudzovaní tejto zmluvnej podmienky nezaoberal tvrdením žalovaného, že žalobcovia splácaním pravidelných mesačných splátok v presnej výške mesačných úrokov v zmysle zmluvy v spojení s oznámením o zmene úrokovej sadzby určili v zmysle ust. § 566 ods. 2 OZ, čo a v akom poradí chcú splácať.

21. Vo vzťahu k II. výroku rozsudku mal za to, že došlo k započítaniu vzájomných splatných pohľadávok žalovaného a žalobcov, čím došlo k zániku práva žalovaného na zaplatenie poplatku a zároveň aj k zániku práva žalobcov na poskytnutie úveru čo do výšky započítania, preto nie je možné tvrdiť, že žalobcom bol poskytnutý úver v sume zníženej o predmetný poplatok, keďže úver bol poskytnutý žalobcom v plnej výške a predmetný poplatok už žalobcovia uhradili z poskytnutého úveru.

22. Vo vzťahu k III. výroku poukázal na to, že v zmysle § 52a ods. 1 OZ nie je vylúčené, aby spotrebiteľ v tom istom dokumente podpísal viacero rôznych zmlúv s rôznymi právnymi následkami a práve naopak, dané ustanovenie predpokladá vznik takejto situácie. Namietal tvrdenie súdu v bode 87. rozsudku s vlastným záverom, že medzi uvedenými kogentnými ustanoveniami sa nenachádzajú ustanovenia upravujúce mandátnu zmluvu, konkrétne ust. § 567, § 569, § 570, § 574 a § 575 ObZ, ktorých platnosť zmluvné strany vylúčili. Preto z uvedeného vyplýva, že dôvody, na základe ktorých súd vyhlásil neplatnosť mandátnej zmluvy, nemajú oporu v zákonných ustanoveniach Občianskeho ani Obchodného zákonníka, a preto mal za to, že mandátna zmluva je zmluvou platnou. Navyše poukázal na skutočnosť, že pokiaľ by aj súd trval na tom, že mandátna zmluva je neplatná, konanie záložného veriteľa v mene záložcu pri výkone záložného práva vyplýva priamo z ust. § 151m ods. 6 Občianskeho zákonníka, ktoré predstavuje zákonné splnomocnenie, na základe ktorého je záložný veriteľ oprávnený konať pri výkone záložného práva v mene záložcu.

23. Vo vzťahu k IV. výroku zdôraznil, že pokiaľ súd uviedol, že právo veriteľa na okamžité vyhlásenie splatnosti úveru nie je obsiahnuté v časti 2, ani v časti 3 Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, podľa neho toto právo je ale uvedené v čl. IV. v bode 1 ods. 3 Zmluvy: „ak je dlžník v omeškaní s pravidelnými mesačnými vkladmi na účet stavebného sporenia po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, veriteľ má právo od tejto zmluvy a záväzkov, ktoré z nej vyplývajú, odstúpiť alebo ju vypovedať a požadovať okamžité splatenie celého mimoriadneho medziúveru, alebo aj bez odstúpenia, prípadne

vypovedania tejto zmluvy, požadovať jeho okamžité splatenie spolu s poplatkami, úrokmi a ostatnými nákladmi spojenými s vymáhaním pohľadávok veriteľa“. Týmto žalovaný splnil podmienku stanovenú Občianskym zákonníkom § 565 spočívajúcu v tom, že veriteľ môže žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, ak ide o plnenie v splátkach, len ak to bolo dohodnuté alebo rozhodnutím určené. Tiež mal za to, že žalovaný dodržal aj ust. § 53 ods. 9 OZ a preto uzavrel, že svojím postupom splnil všetky podmienky, ktoré si vyžaduje platné vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru.

24. Napokon vo vzťahu k V. výroku namietal, že tak, ako súd správne tvrdí, predmetný úver nie je spotrebiteľským úverom, na strane druhej ale súd nesprávne tvrdí, že zákon o spotrebiteľských úveroch sa čiastočne vzťahuje na predmetný úver, keďže táto skutočnosť nevyplýva zo žiadneho ustanovenia daného zákona.

25. Na základe uvedeného mal za to, že prvostupňový súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, a preto navrhol odvolaciemu súdu zrušiť rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

26. Žalobcovia sa k predmetnému odvolaniu nevyjadrili.

27. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je čiastočne dôvodné.

28. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 24.11. 2020 o 10.30 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 202, II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 10.11. 2020 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 1,3 CSP.

29. Žalovaný v odvolaní uplatnil odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP, t.j. súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (f) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h).

30. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 191 CSP, a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy len skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo.

31. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 192, § 193 a § 205 CSP.

32. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil sice správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

33. Predmetom konania sú viaceré nároky, ktoré si žalobcovia uplatnili proti žalovanému v súvislosti so založeným záväzkovým vzťahom na základe Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere č.24731414/644688904 zo dňa 25.3.2011 a Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a Mandátnej zmluvy z 25.3.2011.

34. Súd prvej inštancie správne posúdil predmetnú zmluvu ako spotrebiteľskú zmluvu, z ktorého dôvodu podrobil prieskumu namietané zmluvné podmienky.

35. Súd prvej inštancie vo svojom napadnutom výroku I. určil za neprijateľnú zmluvnú podmienku uvedenú v čl. VI. ods. 5 Úverový podmienok pre fyzické osoby ČSOB Stavebnej sporiteľne zo dňa 15.12.2008 (ďalej len úverových podmienok).

36. Odvolateľ proti tomuto výroku podal odvolanie, pričom v tejto časti odvolania argumentuje skutočnosťami, ktoré uvádzal už v konaní pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa súd náležite a správne vysporiadal pri rozhodovaní daného sporu, preto jeho odvolacie námietky nie sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a neumožňujú prijať iné závery.

37. Súd prvej inštancie vo vzťahu k tomuto nároku vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 a § 192 CSP, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver a nebolo zistené žiadne porušenie procesných práv a ani iná vada, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, preto odvolací súd rozsudok v jeho napadnutom výroku I. ako vecne správny potvrdil.

38. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, konštatuje správnosť jeho dôvodov a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a k odvolacím námietkam žalobcu dopĺňa nasledovné.

39. Podľa ust. § 52 ods. 2 OZ, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

40. Podľa ust. §54 ods. 1 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

41. Podľa ust. § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak.

42. Podľa ust. § 330 ods. 2 Obchodného zákonníka, pri plnení peňažného záväzku sa započíta platenie najprv na úroky a potom na istinu, ak dlžník neurčí inak.

43. Odvolací súd zdôrazňuje, že odvolateľ nerozporoval záver súdu o tom, že právna úprava Občianskeho zákonníka daná ustanovením § 566 ods. 2 OZ je priaznivejšia pre dlžníka v porovnaní s právnou úpravou § 330 ods. 2 ObZ a ani záver o tom, že žalovaný naformuloval túto podmienku v neprospech spotrebiteľa, čo je v rozpore tiež s § 52 ods. 2 OZ v spojení s § 54 ods. 1 OZ.

44. Jeho odvolacia námietka spočíva v argumentácii o tom, že zmluvné ustanovenie sa dostalo do rozporu so zákonom až v roku 2015, a tým sa stalo obsolentným; navyše žalovaný ho nikdy neuplatňoval.

45. Odvolací súd poukazuje na rozhodovaciu prax súdov, podľa ktorej ustanovenie § 52 ods. 2 OZ sa použije aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 3MCdo 14/2014, z ktorého vyberá: „...Mal by tiež zohľadniť § 52 ods. 2 vetu tretiu Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Obe tieto ustanovenia nadobudli účinnosť 1. mája 2014 a právne predpisy, ktorých

súčasťou sú, nemajú prechodné ustanovenia. To znamená, že od ich účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom.“

46. Rovnako relevantným nie je odvolacia námietka, že žalovaný predmetné dojednanie nikdy neuplatňoval a že žalobcovia splácaním mesačných splátok určili čo, v akom poradí, chcú splácať, pretože táto tvrdená okolnosť nesúvisí s posúdením dôvodnosti uplatneného nároku v tejto časti. Predmetom skúmania totiž nie je, či zmluvné strany sa reálne touto zmluvnou podmienkou riadili.

47. Na základe uvedeného odvolací súd napadnutý výrok I. ako vecne správny potvrdil.

48. Súd prvej inštancie vo svojom výroku II. určil za neprijateľnú zmluvnú podmienku uvedenú v čl. VII. bode 1 Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 25.3.2011.

49. Odvolací súd má za to, že ohľadne výroku II. napadnutého rozsudku boli naplnené dovolacie dôvody.

50. Súd odôvodnil neprijateľnosť tejto zmluvnej podmienky tým, že v skutočnosti žalovaný poskytol nižší úver, ako je uvedený v zmluve, a to o sumu rovnajúcu sa poplatku, pričom úroky sa počítali aj z neposkytnutých peňažných prostriedkov. Konštrukcia o poskytnutí úveru už jeho odpísaním z účtu veriteľa neospravedlní záver o neprijateľnosti zmluvnej podmienky, pretože naráža na nenaplnenie ekonomického využitia predmetu úverového právneho úkonu. Poplatok je neprijateľný z dôvodu jeho neurčitosti. Poplatok by mal korešpondovať s nejakým predmetom plnenia. Aj keby súd pripustil takýto vedľajší predmet plnenia (uzavretie zmluvy, napísanie, posúdenie bonity), za neprijateľnú zmluvnú podmienku je potrebné považovať poplatok za vedľajšie plnenie, ktoré si spotrebiteľ neobjednal, a ktoré slúži výlučne v prospech dodávateľa. Okrem toho, pokiaľ žalovaný do celkovej výšky spotrebiteľského úveru zahrnul aj poplatok za poskytnutie pôžičky, ide o postup v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti veriteľa, ktorý mohol podstatne narušiť ekonomické správanie spotrebiteľa vo vzťahu k poskytovanej službe a toto konanie zákonodarca považuje za nekalú obchodnú prax a súčasne ju zakazuje. V zmysle ust. § 53 písm. t/ Občianskeho zákonníka plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Preto mal súd za to, že poplatok za spracovanie a schválenie úverového prípadu v sume 699 €, ktorý žalovaný inkasoval pri prvom čerpaní úveru zo sumy úverových prostriedkov bezhotovostne poukázaných z úverového účtu, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou vyvolávajúcou nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany.

51. Odvolateľ odvolacie námietky podané proti tomuto výroku založil na argumentácii o tom, že v danom prípade došlo k započítaniu vzájomných splatných pohľadávok žalovaného a žalobcov s tým, že úver bol poskytnutý žalobcom v plnej výške a predmetný poplatok žalobcovia uhradili z už poskytnutého úveru.

52. Odvolací súd nesúhlasí s tvrdením súdu o tom, že poplatok je neprijateľný z dôvodu jeho neurčitosti a tiež s jeho názorom o tom, že ide o poplatok za vedľajšie plnenie, ktoré si spotrebiteľ neobjednal.

53. Napriek tomu, že predmetný poplatok bol označený ako poplatok za spracovanie zmluvy, ide nepochybne o poplatok za poskytnutie úveru, teda o poplatok, na ktorý má žalovaný nárok v súlade s § 499 ObZ. Žalovaný totiž poskytovanie úverov na základe predmetnej zmluvy realizuje ako svoju podnikateľskú činnosť, za ktorú má nárok na odplatu práve v súlade s ust. § 499 ObZ.

54. Z uvedeného dôvodu v spotrebiteľskej zmluve, resp. v jeho obchodných podmienkach ide o dojednanie zmluvnej podmienky, ktoré sa týka hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, pre ktorý prípad je v zásade vylúčený prieskum zmluvnej podmienky z pohľadu jej (ne)prijateľnosti.

55. Odvolací súd ďalej považuje za nesprávny výklad predmetnej zmluvnej podmienky spôsobom, ako ho podal súd prvej inštancie, pokiaľ má súd za to, že zmluvná podmienka znamená, že započítanie tohto poplatku veriteľ zrealizuje ešte pred jeho reálnym poskytnutím úveru. Podľa odvolacieho súdu, z predmetnej zmluvnej podmienky uvedené nevyplýva a odvolaciemu súdu taktiež nie je zrejmé, z čoho vychádza tvrdenie súdu o tom, že veriteľ zahrnul do úveru aj tento poplatok.

56. Zmluvné strany pri dojednaní tohto poplatku ako odplaty podľa § 499 ObZ mohli zvoliť rôzny spôsob a miesto jeho plnenia, príp. okamih vzniku tejto povinnosti, pričom nemožno mať zásadné

výhrady k okolnosti, že povinnosť zaplatiť tento poplatok vznikla povedzme na začiatku založenia tohto záväzkového vzťahu, a to s prihliadnutím na charakter tohto plnenia (ide o odplatu za poskytnutie úveru). Ďalej zmluvné strany sa mohli povedzme dohodnúť, že spotrebiteľ zaplatí tento poplatok samostatným konkrétnym úkonom, čo je ale pre spotrebiteľa nevýhodné, pretože naplnenie takejto dohody si vyžaduje navyše úkon zo strany spotrebiteľa, ktorý by musel napr. zrealizovať príkazom na úhradu tohto poplatku alebo realizáciou platby hotovostne a pod. Je preto nepochybne výhodnejšie pre spotrebiteľa, pokiaľ platba tohto poplatku prebehne povedzme inkasom, hoci aj z už poskytnutých finančných prostriedkov v súvislosti s dojednaným úverom. V konečnom dôsledku, spotrebiteľ by dojednaný poplatok musel reálne vynaložiť.

57. V kontexte uvedeného potom zmluvné dojednanie týkajúce sa povinnosti spotrebiteľa zaplatiť žalovanému poplatok vo výške 699 EUR inkasom z úverového účtu, a to pri prvom čerpaní úveru zo sumy úverových prostriedkov bezhotovostne, nepredstavuje dojednanie, ktoré by bolo pre spotrebiteľa menej výhodné alebo, ktoré by vyvolávalo hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, na základe čoho predmetnú zmluvnú podmienku nemožno považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

58. Pretože neboli splnené podmienky na potvrdenie rozsudku v jeho napadnutom výroku II., a ani na jeho zrušenie, odvolací súd v súlade s ust. § 388 CSP rozsudok vo výroku II. zmenil tak, že žalobu v tejto časti zamietol.

59. Súd prvej inštancie vo svojom výroku III. určil za neplatnú Mandátnu zmluvu, ktorá je zaradená do časti 2 Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam uzavretej medzi žalobcami 1/ a 2/ a žalovaným dňa 25.3.2011.

60. Neplatnosť Mandátnej zmluvy odôvodnil predovšetkým tým, že zistil nedostatok vôle žalobcov ako mandatárov a navyše spotrebiteľov pri uzatváraní mandátnej zmluvy zo dňa 25.3.2011, pretože zmluva neobsahuje nielen označenie predmetu zmluvy, označenie zmluvných strán, ale hlavne prejav vôle mandatárov pod textom tejto zmluvy, to znamená zmluva nie je individuálne dohodnutá a podpísaná, ale je len súčasťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere, preto dospel k záveru, že mandátna zmluva je neplatná.

61. Nedostatok vôle akéhokoľvek z aktérov právneho úkonu predstavuje vadu právneho úkonu, s ktorou zákon spája následnú neplatnosť takéhoto právneho úkonu (§ 39 v spojení s § 34 OZ). Pre posúdenie platnosti právneho úkonu má preto kľúčový význam vyriešenie otázky, či vôbec došlo k právnenému úkonu a teda k jeho následkom. Ťažiskom pre posúdenie, či ide o právny úkon, je prejav vôle. Musí teda ísť o jednotu vôle a jej prejavu.

62. Ako vyplýva z odvolania žalovaného, odvolateľ v tejto časti svoje odvolacie námietky založil na dôvodoch odlišných od súdom konštatovanom nedostatku vôle žalobcov uzatvoriť Mandátnu zmluvu a súčasne možno konštatovať, že súdom tvrdený nedostatok v odvolaní žiadnym spôsobom nerozporoval. Ani okolnosť, že vo svojom odvolaní vzhľadom na znenie § 52a ods. 1 OZ poukázal na nesprávny záver súdu o tom, že je vylúčené hlavne v spotrebiteľskej zmluve, aby spotrebiteľ v tom istom dokumente podpísal viacero rôznych zmlúv s rôznymi právnymi následkami, ešte neznamená, žeby žalovaný rozporoval zistený záver súdu o nedostatku vôle žalobcov uzatvoriť Mandátnu zmluvu.

63. Z pohľadu vyššie uvedeného odvolací súd považuje za irelevantnú jeho odvolaciu námietku, ktorou poukázal na to, že konkrétne ustanovenia §§ 567, 569, 570, 574 a 575 ObZ, ktoré súd považuje za kogentné, v skutočnosti nie sú kogentnými ustanovenia, keďže to nevyplýva z ust. § 263 ods. 1 ObZ.

64. Neobstojí ani jeho odvolacia argumentácia spočívajúca v tvrdení (hoci aj správnom), že bez ohľadu na platnosť Mandátnej zmluvy, konanie záložné veriteľa v mene záložcu pri výkone záložného práva vyplýva priamo z ust. § 151m ods. 6 OZ, ktoré zákonné ustanovenie predstavuje zákonné splnomocnenie, na základe ktorého je záložný veriteľ oprávnený konať pri výkone záložného práva v mene záložcu. Poukaz na uvedené je bez vecného súvisu so správnym záverom súdu o tom, že Mandátna zmluva je neplatná pre nedostatok vôle žalobcov ju uzatvoriť.

65. Na základe uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok v jeho výroku III. ako vecne správny potvrdil.

66. Odvolateľ podal odvolanie tiež proti výrokom IV. a V. napadnutého rozsudku.

67. Odvolací súd považuje odvolanie proti týmto výrokom za dôvodné.

68. Súd prvej inštancie vo svojom výroku V. napadnutého rozsudku určil, že poskytnutý úver je bezúročný a bezpoplatkový.

69. V bode 96. odôvodnenia rozsudku uviedol, že v zmysle § 1 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch sa na mimoriadny medziúver a stavebný úver vzťahujú niektoré ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch, i keď predmetný úver nie je spotrebiteľským úverom v zmysle § 1 ods. 3 písm. f) cit. zákona, keďže ide o úver, ktorého výška je viac ako 75 000 EUR.

70. Odvolací súd považuje záver súdu o tom, že v predmetnej veci nejde o spotrebiteľský úver za správny. Jeho záver o tom, že na poskytnutý úver sa vzťahujú niektoré ustanovenia zákona o spotrebiteľskom úvere, je však predčasný a súčasne z tohto dôvodu nesprávny.

71. Podľa ust. § 24 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia predmetnej spotrebiteľskej zmluvy (ďalej len cit. zákona), na iných veriteľov a na zmluvy o úvere alebo pôžičke, ktoré nie sú spotrebiteľským úverom a ktoré sú poskytované inými veriteľmi spotrebiteľom, sa vzťahujú ustanovenia § 2, 3 a 4, § 9 ods. 1 a 2, § 6 až 8, § 11, 12, 14, 16, 17, 19, 23 a 25 a tohto paragrafu.

72. Podľa ust. § 2 písm. c) citovaného zákona, na účely tohto zákona sa rozumie iným veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje úvery alebo pôžičky, ktoré nie sú spotrebiteľským úverom, v rámci svojej podnikateľskej činnosti, s výnimkou banky, pobočky zahraničnej banky a finančnej inštitúcie podľa osobitného predpisu, 6).

73. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že čiastočná aplikácia ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z., o.i. § 9 a §11, upravujúcich obligatórne náležitosti spotrebiteľskej úverovej zmluvy a právne následky absencie niektorých obligatórnych náležitostí zmluvy, bude prichádzať do úvahy iba v prípade úveru, ktorý poskytol iný veriteľ, pričom koho je potrebné považovať za iného veriteľa, stanovuje ust. § 2 písm. c/ citov. zákona.

74. Iný veriteľ je v ust. § 2 písm. c/ cit. zákona definovaný pozitívnym spôsobom (fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje úvery alebo pôžičky, ktoré nie sú spotrebiteľským úverom, v rámci svojej podnikateľskej činnosti) a súčasne negatívnym spôsobom (nie sú to banky, pobočky zahraničnej banky a finančnej inštitúcie podľa osobitného predpisu).

75. Odvolací súd zdôrazňuje, že ust. § 1 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z. z. neupravuje otázku čiastočnej aplikácie na predmetný úver a súd prvej inštancie mal zrejme pri uvedení tohto zákonného ustanovenia na mysli ust. § 24 zákona (aj v bode 44. priraduje konkrétne znenie zákona k nesprávnemu § 1 ods. 3 tohto zákona, pozn. odvolacieho súdu).

76. Odhliadnuc od uvedeného, pokiaľ súd zhodnotil čiastočnú aplikáciu ustanovení zákona o spotrebiteľskom úvere výlučne podľa ust. § 24 cit. zákona bez súčasnej aplikácie ust. § 2 písm. c/ cit. zákona, jeho záver je predčasný, pretože súd nezohľadnil žiadnym spôsobom, či žalovaného možno súčasne považovať za iného veriteľa.

77. Súčasne je predčasný jeho následný záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru vyjadrený v napadnutom výroku V. a odvolanie žalovaného je v tejto časti dôvodné.

78. Od posúdenia tejto otázky je závislý napadnutý výrok IV., ktorým súd určil, že Vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru je neplatné.

79. Súd prvej inštancie totiž pri posúdení nároku, ktorým sa žalobcovia domáhali tiež určenia neplatnosti zosplatnenia úveru, vychádzal o.i. zo záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru, a teda jeho neurčitosti a rozporu s dobrými mravmi pre nesprávny výpočet zosplatneného zostatku úveru.

80. Navyše súd mal za to, že časť 2 a ani časť 3 predmetnej zmluvy neobsahuje právo veriteľa na okamžité vyhlásenie splatnosti úveru, čo bol tiež dôvod na to, aby súd považoval Vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru za neplatné.

81. Súd prvej inštancie síce zhodnotil, že Časť 2 a ani Časť 3 predmetnej zmluvy neobsahuje právo veriteľa na okamžité vyhlásenie splatnosti úveru, jeho konečný záver o neplatnosti zosplatnenia úveru (aj) z tohto dôvodu je však predčasný, pretože súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s možnosťou veriteľa využiť právo podľa ust. § 565 OZ v kontexte so znením zmluvného dojednania podľa Článku IV. bodu 1 ods. 3 predmetnej úverovej zmluvy, na ktoré vo svojom odvolaní poukázal odvolateľ, a podľa ktorého: „ak je dlžník v omeškaní s pravidelnými mesačnými vkladmi na účet stavebného sporenia po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, veriteľ má právo od tejto zmluvy a záväzkov, ktoré z nej vyplývajú, odstúpiť alebo ju vypovedať a požadovať okamžité splatenie celého mimoriadneho medziúveru, alebo aj bez odstúpenia, prípadne vypovedania tejto zmluvy, požadovať jeho okamžité splatenie spolu s poplatkami, úrokmi a ostatnými nákladmi spojenými s vymáhaním pohľadávok veriteľa“.

82. Navyše rozsudok súdu je v tejto časti aj nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, pokiaľ ide o odkaz súdu v súvislosti s odôvodnením jeho rozhodnutia, na bod 32. rozhodnutia, keďže bod 32. napadnutého rozsudku neobsahuje žiadne stanovisko súdu k otázke zosplatnenia úveru.

83. Na základe vyššie uvedeného boli naplnené v odvolaní uplatnené odvolacie dôvody. Preto odvolací súd rozsudok v jeho napadnutých výrokoch IV. a V. zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b/ CSP.

84. Úlohou súdu bude posúdiť nárok žalobcov na určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti prioritne správnou interpretáciou ust. § 24 cit. zákona, t.j. v spojení s definíciou iného veriteľa podľa ust. § 2 písm. c/ cit. zákona. Následne vyjadrí svoje predbežné právne posúdenie ohľadne tohto nároku, od ktorého bude odvíjať opätovné posúdenie nároku žalobcov, ktorými sa domáhajú tiež vyslovenia neplatnosti mimoriadneho zosplatnenia.

85. Súd pre posúdenie možnosti práva veriteľa predčasne zosplatiť úver zohľadní najmä Článok IV. bod 1 ods. 3 Zmluvy a k tejto otázke vyjadrí svoje predbežné právne posúdenie.

86. Ďalej súd vo vzťahu k predčasnému zosplatneniu úveru zhodnotí relevantné sporné a nesporné skutkové tvrdenia, čomu podľa potreby môže predchádzať postup podľa ust. § 150 ods. 2 CSP. K tomuto zhodnoteniu umožní strany sporu sa vyjadriť a prípadne ešte podať návrhy na doplnenie dokazovania, o ktorých návrhoch bezodkladne rozhodne. Až po prípadnom doplnení dokazovania rozhodne opätovne vo veci v zrušenom rozsahu.

87. Z dôvodu hospodárnosti konania odvolací súd k žalobcami tvrdenej neurčitosti Vyhlásenia okamžitej splatnosti úveru uvádza, že ide o jednostranný právny úkon veriteľa, pre ktorý zákon nevyžaduje osobitné náležitosti (popri všeobecných, ktoré vyplývajú z jeho podstaty), nedodržaním ktorých by zákon spájal tento úkon jeho neplatnosťou.

88. Dôvodom vyhlásenia predčasného zosplatnenia pohľadávky je výlučne neplatenie pohľadávky v jej dojednaných splátkach riadne a včas (nie akékoľvek iné porušenie zmluvy), takže hovoriť o neurčitosti takéhoto úkonu povedzme z dôvodu, že v ňom veriteľ nevymedzil zmluvný dôvod predčasného zosplatnenia úveru alebo odkaz na konkrétne ustanovenia zmluvy (obchodných podmienok), osobitne za situácie, keď tomuto úkonu predchádzalo upozornenie na nesplácanie úveru alebo omeškanie s jeho splácaním adresovaným dlžníkovi, príp. výzva na zaplatenie dlžných čiastok, v zásade nebude namieste.

89. Tvrdenie súdu o tom, že tento úkon je neurčitý pre nesprávny výpočet konečného zostatku, zrejme nebude možné bez ďalšieho založiť na skutočnosti, že súd určil za neprijateľnú zmluvnú podmienku uvedenú v článku VI. ods. 5 ÚP. Skutočnosť, že táto zmluvná podmienka bola vyhlásená za neprijateľnú, ešte automaticky neznamená, že pri výpočte zostatku úveru bol realizovaný postup podľa tejto zmluvnej podmienky. Naopak, odvolaciemu súdu sa javí, že okolnosť, či zosplatnený úver je výsledkom (aj) použitia tejto neprijateľnej zmluvnej podmienky, zostalo iba v rovine tvrdenia žalobcov, pretože žalovaný nielenže takéto tvrdenie popiera, ale súčasne uvádza vlastné skutkové tvrdenie, podľa ktorého veriteľ reálne nikdy nepristúpil k naplneniu tohto zmluvného článku a navyše argumentuje, že žalobcovia

realizovali konkrétne výšky mesačných splátok (povedzme aj nepravidelne, pozn. odvolacieho súdu), čím identifikovali platby a k tomu žalovaný poukazuje tiež na konkrétne dôkazy. Súd sa preto v tejto súvislosti bude musieť s uvedeným vysporiadať, pretože zatiaľ tak neurobil.

90. Odvolací súd sa vyjadruje tiež k záveru súdu vyjadrenom v bode 94. odôvodnenia napadnutého rozsudku o tom, že dohodnuté úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, a to nesúhlasným stanoviskom poukazujúc na najnovšiu rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu SR, napr. sp. zn. 5Cdo 42/2020, 7Cdo 118/2019, 3Cdo 113/2019.

91. V neposlednom rade súd sa pri hodnotení neplatnosti Vyhlásenia z dôvodu nesprávne uvedenej výšky zostatku dlhu (samozrejme iba v prípade, že v konečnom dôsledku opätovne dôjde k takémuto záveru) bude zaoberať tiež posúdením, či nesprávny výpočet zosplatneného zostatku úveru (v prípade, že pôjde o jediný dôvod neplatnosti tohto úkonu) odôvodňuje určenie Vyhlásenia za neplatné v kontexte toho, čo odvolací súd uviedol v bode 87. odôvodnenia tohto rozsudku.

92. V novom rozhodnutí súd rozhodne opätovne o trovách celého konania, vrátane trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

93. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).